

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพในการวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยมีสมมติฐานคือผลของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มเลือกแบบหลายขั้นตอนและจับสลาก ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน และสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 30 คน ใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ กลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน ใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติ เครื่องมือที่ใช้ ในการทดลองประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระวิชาทัศนศิลป์ หน่วยการเรียนรู้สร้างสรรคงานศิลป์ เรื่องการวาดภาพระบายสี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ จำนวน 10 แผน แผนการจัดการการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระวิชาทัศนศิลป์ หน่วยการเรียนรู้สร้างสรรคงานศิลป์ เรื่องการวาดภาพระบายสี โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบปกติจำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ในการวาดภาพระบายสี วัดความคิดริเริ่ม ความคิดยืดหยุ่น ความคิดละเอียดลออ จำนวน 3 ฉบับ ใช้ผู้ตรวจ 3 คน เป็นแบบทดสอบที่สร้างและพัฒนาขึ้นโดยดัดแปลงมาจากแบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ของทอแรนซ์ ส่วนแบบทดสอบวัดการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพในการวาดภาพระบายสี วัดความสามารถในการใช้หลักสุนทรียะในการจัดองค์ประกอบศิลป์ ประกอบด้วย เส้น รูป มวลปริมาตร ลักษณะพื้นผิว บริเวณว่าง แสงและเงา สี เรื่องราว วิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปร

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า

1. ผลของการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพในการวาดภาพระบายสีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนกับหลังเรียนมีความแตกต่างกัน โดยมีความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพในการวาดภาพระบายสีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพในการวาดภาพระบายสีหลังเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มซินเนคติกส์มีความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพในการวาดภาพระบายสีสูงกว่ากลุ่มปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพในการวาดภาพระบายสีระหว่างกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์กับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติพบว่า นักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์มีความคิดสร้างสรรค์และการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพในการวาดภาพระบายสี สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ ซึ่งสามารถอภิปรายเป็น 2 ประเด็นคือด้านความคิดสร้างสรรค์ในการวาดภาพระบายสีและด้านการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพในการวาดภาพระบายสีได้ดังนี้

1. ด้านความคิดสร้างสรรค์ในการวาดภาพระบายสีพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์กับกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้และแสดงว่าการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์สามารถช่วยให้มีผลของคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติ มีผลจากการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ประกอบด้วยขั้นตอนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดที่แปลกใหม่ สนุกสนาน ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้จากประสบการณ์ที่ได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ ตระหนักในคุณค่าของความคิดของตนเองและผู้อื่น ได้แสดงออกทางความคิดและการสร้างสรรค์ผลงานอย่างอิสระไม่จำกัด สามารถคิดได้หลายๆด้าน สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ ดังที่กอร์ดอน (Gordon, 1961, p.345) ได้กล่าวว่าบุคคลทั่วไปมักยึดติดกับวิธีคิดแก้ปัญหาแบบเดิมๆของตนโดยไม่ค่อยคำนึงถึงความคิดของคนอื่นทำให้การคิดของตนคับแคบและไม่สร้างสรรค์ ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์จะช่วยให้บุคคลเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ หากมีโอกาสได้ลองคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่เคยคิดมาก่อน โดยการเปรียบเทียบหรือโดยสมมุติตัวเองเป็นคนอื่นโดยสังเกตจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่จะช่วยเสริมสร้างจินตนาการและนำไปสู่การปฏิบัติ โดยมีครูเป็นผู้เสริมแรงแนะนำและให้คำปรึกษา และถ้ายิ่งให้บุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหา ก็จะยิ่งได้วิธีการที่หลากหลายขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น พรวิวัฒนา คำภา (2550, หน้า 89) กล่าวว่ารูปแบบการสอนซินเนคติกส์เป็นกระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์อย่างหนึ่ง ที่นำไปสู่การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันเพื่อให้ได้ความคิดใหม่ๆ สุทธิกัญจน์ ทิพยเกสร (2545, หน้า 109)

รูปแบบการสอนชินเนคติกส์มุ่งส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ ผลงานวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สมภพ เข้ามาชัย (2552, บทคัดย่อ) พบว่าความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สูงขึ้นหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ กิติพร จิตสุวรรณรักษ์ (2554, บทคัดย่อ) ผลการศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคิดสร้างสรรค์หน่วยการเรียนรู้สร้างสรรค์งานศิลป์ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05.

แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบของการคิดสร้างสรรค์ร่วมกันที่หลากหลาย มีการเสริมบรรยากาศโดยการใช้สื่อการเรียนรู้โบราณสถานในท้องถิ่นและธรรมชาติ เพื่อหาแนวทางสร้างสรรค์งานศิลปะที่เหมาะสม บนความแปลกใหม่ที่มีจุดหมายเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยเน้นการอุปมาอุปไมย ได้เสนอให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยแนวคิดใหม่ๆที่ไม่เหมือนเดิม ไม่อยู่ในสภาพที่เป็นตัวเอง ให้ลองใช้ความคิดในฐานะที่เป็นคนอื่นหรือเป็นสิ่งอื่น สภาพการณ์เช่นนี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ๆขึ้นได้ วิธีการคิดเปรียบเทียบแบบอุปมาอุปไมยเพื่อใช้ในการกระตุ้นความคิดใหม่ๆไว้ 3 แบบ คือ การเปรียบเทียบแบบตรง (Direct analogy) การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ (Personal analogy) และการเปรียบเทียบ คำคู่ขัดแย้ง (Compressed) ซึ่งเป็นวิธีการที่พิเศษสำหรับการเรียนรู้เกี่ยวกับการเขียน และการพูดอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งที่สำคัญที่สุดสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ก็คือการสร้างสรรค์งานทางด้านศิลปะและการวาดภาพระบายสี (ทิสนา แคมมณี, 2547, หน้า 252-253) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์จากแนวคิดที่กล่าวว่า บุคคลทั่วไปมักยึดติดกับวิธีคิดแก้ปัญหาแบบเดิมๆ ของตนโดยไม่ค่อยคำนึงถึงความคิดของคนอื่น ทำให้การคิดของตนคับแคบและไม่สร้างสรรค์ บุคคลจะเกิดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์แตกต่างไปจากเดิมได้ หากมีโอกาสได้ลองคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีการที่ไม่เคยคิดมาก่อน หรือคิดโดยสมมติตัวเองเป็นคนอื่น และถ้ายังให้บุคคลจากหลายกลุ่มประสบการณ์มาช่วยกันแก้ปัญหา ก็จะยิ่งได้วิธีการที่หลากหลายขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นกอร์ดอนจึงได้เสนอให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดแก้ปัญหาด้วยแนวคิดใหม่ๆที่ไม่เหมือนเดิม ไม่อยู่ในสภาพที่เป็นตัวเอง ให้ลองใช้ความคิดในฐานะที่เป็นคนอื่นหรือเป็นสิ่งอื่น สภาพการณ์เช่นนี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ๆขึ้นได้

จากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ พบว่านักเรียนมีความตื่นตัวในการร่วมกิจกรรมและแสดงออกทางความคิดที่หลากหลาย การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างสนุกสนานเกิดความร่วมมือระหว่างกัน โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและร่วมสรุปอภิปรายควบคู่กันไป โดยนักเรียนใช้เหตุผลของตนเองประกอบกับเหตุผลของส่วนรวมผสมผสาน

กัน หลอมรวมเป็นจินตนาการเป็นรูปแบบของตัวเอง หรือเป็นการคิดนอกกรอบจุดประกายความแปลกใหม่ให้เกิดขึ้นอยู่เสมออย่างไม่มีที่สิ้นสุด

การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ในครั้งนี้ มีการเสริมบรรยากาศโดยการใช้สื่อการเรียนรู้โบราณสถานในท้องถิ่น ธรรมชาติและทำให้คำปรึกษาแก่นักเรียน มีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดจินตนาการที่จะสื่อความคิดออกมาเป็นภาพอย่างหลากหลาย พยายามให้นักเรียนช่วยกันคิดหาคำตอบ เกิดความคิดเชื่อมโยงระหว่างความเป็นจริงกับความคิดเหนือจริงซึ่งจะนำไปสู่คำตอบ และจุดหมายของความคิดสร้างสรรค์ โดยมีทั้งการแสดงความคิดเห็น อภิปราย การจดบันทึก การลงมือวาดภาพจากแนวคิดหรือหัวข้อที่ร่วมกันคิดขึ้น การนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกถึงความเชื่อมั่นของตนเองในการร่วมกิจกรรม ประกอบกับมีบรรยากาศของความสนุกสนานในการเปรียบเทียบแบบตรง การเปรียบเทียบบุคคลกับสิ่งของ การอุปมาคำคู่ขัดแย้งช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติควบคู่กันไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์มีผลในการทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความคิดสร้างสรรค์ก่อนกับหลังทดลองที่แตกต่างกัน โดยมีความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง

2. ด้านการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพ พบว่าการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพของนักเรียนกลุ่มทดลองที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์และกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติมีความแตกต่างกัน โดยมีนักเรียนกลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ มีการรับรู้คุณค่าทางสุนทรียภาพสูงกว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้แบบปกติ มีผลเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ซึ่งได้กล่าวไปแล้วนั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์อย่างไม่จำกัด เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่ การปฏิบัติ หรือสามารถคิดได้หลายๆ ด้าน เป็นความคิดที่กว้าง คิดได้หลายรูปแบบกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกิดจากการคิด ค้นคว้าจนเกิดจินตนาการ และนำไปสู่การปฏิบัติ สามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ ความคิดสร้างสรรค์มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับการรับรู้คุณค่าทางศิลปะ เพราะการรับรู้คุณค่าทางศิลปะเป็นความสามารถที่เกิดขึ้นพร้อมกับการเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีองค์ประกอบนำไปสู่การสร้างงานศิลปะร่วมกัน การวัดการรับรู้คุณค่าทางศิลปะจึงใช้แบบทดสอบร่วมกันกับความคิดสร้างสรรค์ ส่วนการให้คะแนนจะแยกจากกันหรือขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์กับการรับรู้คุณค่าทางศิลปะ โดยวัดจากผลงานหรือชิ้นงานศิลปะที่สร้างสรรค์ขึ้น ซึ่งการสร้างสร้งงานศิลปะต้องใช้หลักของศิลปะ (Principle of Art) มัย ตติยะ (2547, หน้า 66) และคุณค่าทางความงามสุนทรียภาพ (มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2555, หน้า 10-11)

ผลงานวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสมภพ เข้ามาศัย (2552, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดสร้างสรรค์ทางด้านศิลปะ(ทัศนศิลป์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 36 คน โดยใช้เรื่ององค์ประกอบศิลป์หรือทัศนธาตุเป็นหลักในการวัดความคิดสร้างสรรค์ โดยใช้นักเรียนจำนวน 36 คน เป็นกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ที่เรียน โดยใช้รูปแบบการสอนซินเนคติกส์ (synectics) โดยมีคะแนนเฉลี่ยด้านความคิดริเริ่มและความคิดละเอียดลออร้อยละ 75 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าวร้อยละ 80 จุมพล ราชวิจิตร (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์เรื่ององค์ประกอบศิลป์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งองค์ประกอบศิลป์นี้เป็นความรู้ความสามารถในการรับรู้คุณค่าทางศิลปะ หรือสุนทรียภาพในการสร้างสรรค์ถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์เรื่ององค์ประกอบศิลป์ สูงขึ้นหลังจากได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบซินเนคติกส์ ผลการวิจัยพบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้สอนโดยใช้รูปแบบการสอนซินเนคติกส์ จำนวนร้อยละ 82.05 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 84.90 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ด้านการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานทัศนศิลป์ของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบซินเนคติกส์ พบว่า นักเรียนจำนวนร้อยละ 87.18 มีคะแนนทักษะการปฏิบัติงานทัศนศิลป์ เฉลี่ยร้อยละ 82.68 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และด้านความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้รูปแบบการสอนซินเนคติกส์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยรวม อยู่ในระดับพอใจมากที่ค่าเฉลี่ย 4.17

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบซินเนคติกส์มีผลทำให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการรับรู้คุณค่าทางศิลปะที่แตกต่างไปจากเดิมเมื่อเปรียบเทียบกับความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังทดลอง โดยมีการรับรู้คุณค่าทางศิลปะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง แต่ยังมีงานวิจัยเปรียบเทียบความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย์ หรือการรับรู้คุณค่าทางศิลปะของนักศึกษาในวิทยาลัยครูโปรแกรมวิชาศิลปศึกษาที่มีระดับความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน ของเสาวนิตย์ กาญจนรัตน์ (2534, บทคัดย่อ) การเปรียบเทียบความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย์ของนักศึกษาในวิทยาลัยครู โปรแกรมวิชาศิลปศึกษาที่มีระดับความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน การวิจัยนี้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า นักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษาที่มีระดับความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกัน น่าจะมีความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย์แตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผู้วิจัยได้ทำการสอบกลุ่มประชากรด้วยตนเอง แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์โดยหาค่า ร้อยละมัชฌิมคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบภาวะแห่งความแปรปรวนของกลุ่มประชากร(F-test) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยการทดสอบค่า t (t-test) โดยสรุป ผลของการศึกษานี้พบว่า ไม่มีความแตกต่างของความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย์ระหว่างนักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปศึกษา ที่มีระดับความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันที่รับความมี

นัยสำคัญ .05 ซึ่งเหตุผลในการยกตัวอย่างงานวิจัยของ เสาวนิตย์ กาญจนรัตน์ มานำเสนอก็คือเพราะต้องการชี้ให้เห็นว่าความสามารถทางด้านความคิดสร้างสรรค์ และการรับรู้คุณค่าทางศิลปะมีความเชื่อมโยงเกิดขึ้นในระหว่างสร้างงานศิลปะ ถึงแม้ว่า งานวิจัยดังกล่าวจะไม่ได้ใช้รูปแบบการสอนชินเนคติกส์ และไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐานของความแตกต่างกันด้านความไวในการรับรู้เชิงสุนทรีย์หรือการรับรู้คุณค่าทางศิลปะก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนการสอน

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาทำความเข้าใจหลักการ ขั้นตอน วิธีการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ให้ชัดเจนก่อนการจัดการเรียนรู้เพื่อโยชน์สูงสุดกับนักเรียนอย่างแท้จริง หรืออาจมีการปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับชั้นและวัยของนักเรียน โดยไม่กระทบต่อหลักการวิธีการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์

1.1.2 ครูผู้สอนควรเป็นผู้ให้คำปรึกษาบ้างพอสมควร และไม่ชี้นำจนกลายเป็นการสกัดกั้นจินตนาการของนักเรียนเอง ควรมีการสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง การสนทนา การอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้และแสดงความคิดเห็น

1.1.3 ครูผู้สอนควรมีการบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ และสร้างความคุ้นเคยในการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์ก่อน และใช้การรวบรวมกิจกรรมในแผนจัดการเรียนรู้แต่ละระยะมาจัดการเรียนการสอนเป็นแนวทางเพื่อนำไปสู่การสอนจริงในขั้นตอนการดำเนินการวิจัยต่อไป

1.1.4 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้นักเรียนกล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น ส่งเสริมให้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน เพื่อทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าและความจำเป็นในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เพื่อนำมาพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์กับการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ เพื่อใช้ในกิจกรรมสาระทัศนศิลป์หรือในกิจกรรมสาระอื่นๆ และเพื่อเป็นการพัฒนาการเรียนรู้อัตโนมัติจนพัฒนาความสามารถของนักเรียนในด้านต่างๆอย่างเหมาะสม

2.2 ควรมีการศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบชินเนคติกส์กับตัวแปรตามอื่นเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความรู้ความสามารถของนักเรียนในด้านอื่นๆ ตามความเหมาะสม